

Van: mr. M.I.T. Albers

Aan : Ministerie van Justitie en Veiligheid

Datum : 5 december 2019

Betreft : Wet amicus curiae ("meedenkers") en
kruisbenoemingen hoogste
bestuursrechtspraak

Hooggeachte heer Dekker,

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van (de consultatieversie van) het wetsvoorstel van de Wet amicus curiae en kruisbenoemingen hoogste bestuursrechtspraak. Graag wil ik enkele punten van het wetsvoorstel nader toegelicht zien. Deze reactie zal slechts ingaan op het gedeelte van het wetsvoorstel inzake de amicus curiae.

- **Rechtseenheid.** Gelet op de beantwoording van de vierde vraag van het Integraal afwegingskader, beoogt het wetsvoorstel de rechtseenheid en –ontwikkeling in de hoogste bestuursrechtspraak te versterken en beoogt het tevens de maatschappelijke effectiviteit ervan te vergroten. In de memorie van toelichting (pagina 4) wordt gesteld dat de rechtseenheid wordt bevorderd door de (inzet van de) amicus curiae en dat dit zou worden beaamd door het rapport van de Commissie rechtseenheid bestuursrecht uit 2016. Mijns inziens ligt het voor de hand dat de amicus curiae sneller zal worden ingezet in zaken waarin de rechtsontwikkeling en maatschappelijke effectiviteit onderwerp van stof zijn, in plaats van de rechtseenheid. Hierbij verwijs ik naar de drie procedures waarmee de ABRvS in het najaar van 2017 heeft geëxperimenteerd. In deze procedures was de rechtseenheid van miniem belang, zeker in vergelijking met de andere twee doelen die worden beoogd met dit wetsvoorstel. Graag zou ik een nadere toelichting zien, waarin uiteen wordt gezet op welke wijze de amicus curiae kan bijdragen aan de rechtseenheid.
- **Plaatsing in de Awb.** In het experiment van de ABRvS in het najaar van 2017 heeft de Afdeling gebruikgemaakt van artikel 8:45, eerste lid, Awb. Door De Poorter e.a. werd reeds betoogd dat dit artikel niet bedoeld was voor de uitnodiging gericht aan eenieder om een reactie in te dienen als amicus curiae. Blijkens pagina 4 van de memorie van toelichting is de regering het hiermee eens. Het is dan ook begrijpelijk dat een nieuwe regeling in de Awb wenselijk is. De plaatsing van het beoogde artikel roept echter vragen op. Ik vraag mij af waarom er is gekozen voor het toevoegen van een nieuwe Afdeling 8.1.2b, beginnend met artikel 8:12b Awb. Ik neem aan dat dit is gedaan om aan te sluiten bij Afdeling 8.1.2a, welke het onderwerp rechtseenheid raakt. Gezien de vorige vraag is die koppeling wellicht twijfelachtig te noemen. In mijn optiek zou het logischer zijn om een artikel 8:45b Awb in te voegen. Te meer, nu in 8:45a Awb de mogelijkheid is gegeven voor de Europese Commissie en de ACM om als amicus curiae op te treden. Voorts is, blijkens pagina 9 van de memorie van toelichting, voor de formulering van artikel 8:12b zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de regeling van 8:45 en 8:47 Awb. In mijn ogen is de keuze voor het toevoegen van een nieuwe Afdeling in de Awb onvoldoende toegelicht in de memorie van toelichting en verdient het de voorkeur om de amicus curiae-regeling achter artikel 8:45 Awb te plaatsen.

- **Ongevraagde amicus curiae.** Er is voor een systeem gekozen waarbij een van de in artikel 8:12b Awb genoemde colleges anderen dan partijen in de gelegenheid kunnen stellen schriftelijke opmerkingen te maken. Op grond van artikel 8:45a Awb is het mogelijk voor de Europese Commissie en de ACM *ongevraagd* schriftelijke opmerkingen te maken. Wat nu als een andere dan partijen uit eigen beweging schriftelijke opmerkingen wil inbrengen, zonder dat de colleges die mogelijkheid hebben opengesteld? Met het voorgestelde artikel 8:12b Awb lijkt dit niet tot de mogelijkheden te behoren. Uit de memorie van toelichting blijkt dan ook niet voldoende duidelijk waarom er op dit punt is afgeweken van de reeds bestaande amicus curiae-regeling in de Awb.
- **Weigering/Voorwaarden.** Met de voorgestelde regeling lijken de genoemde colleges verplicht om alle ontvangen schriftelijke opmerkingen te moeten verwerken. Is het wenselijk om voorwaarden te stellen aan de schriftelijke opmerkingen die worden ingediend en wanneer deze niet voldoen, de schriftelijke opmerkingen te weigeren. Het is voor te stellen dat partijen en het college willen weten wie de schriftelijke opmerkingen heeft gemaakt. Als iemand anoniem schriftelijke opmerkingen indient, kan deze persoon niet worden uitgenodigd op grond van artikel 8:12b, vijfde lid, Awb.

Hoogachtend,

mr. M.I.T. Albers